

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 5 ΙΟΥΝΙΟΥ 2020

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Ο αρθρογράφος εξετάζει τις ενδεχόμενες εργασιακές αλλαγές από τη διάδοση της χρήσης των ρομπότ. Αρχικά επισημαίνοντας την ανησυχία για την αυξανόμενη χρήση τους τη συγκρίνει με εκείνη της επέκτασης των υπολογιστών η οποία οδήγησε στην απώλεια, αλλά και στην εμφάνιση ή βελτίωση θέσεων εργασίας. Μέσω παραδειγμάτων εξηγεί πώς τα ρομπότ έχουν ενταχθεί στη ζωή μας προσφέροντας πολλές ωφέλειες. Τέλος, διατυπώνοντας την προσωπική του θέση θεωρεί, σε αντίθεση με άλλους, ότι δεν υπάρχει λόγος ανησυχίας καθώς θα αναπληρωθούν οι θέσεις που χάνονται με άλλες.

B1. A. Σ (§1 «Όλες οι προηγούμενες “επαναστάσεις”... η συμμετοχή του ήταν απαραίτητη για την πλουτοπαραγωγική διαδικασία.»)

B. Λ (§2 «Όμως, η μοντέρνα ψηφιακή επανάσταση... διαταράσσει και “διαιρεί” τον κόσμο σε κλίμακα μεγαλύτερη από ό,τι έχουμε δει εδώ και πάνω από έναν αιώνα.»)

Γ. Λ (§3 «Κι αυτό δε θα ισχύσει μόνο για ανειδίκευτους εργάτες,... όπως καθηγητές και γιατροί.»)

Δ. Σ (§4 «Έτσι ο εργαζόμενος εξαναγκάζεται πλέον σε έναν ανταγωνισμό τόσο με τους υπόλοιπους εργαζόμενους όσο και με τις μηχανές.»)

Ε. Σ (§5 «Ήδη η τωρινή γενιά των εργαζομένων στην Ελλάδα αλλά και παγκόσμια, αντιμετωπίζει την ανεργία, την υποαπασχόληση και τους στάσιμους μισθούς. Φαινόμενο που εκτιμάται ότι θα ενταθεί.»)

B2. Ο τίτλος του κειμένου 1 «Η νέα τάξη των “απόκληρων”» παρουσιάζει με μεταφορική χρήση της γλώσσας την κατάσταση που επικρατεί στην εργασία. Χαρακτηρίζει τους εργαζομένους ως απόκληρους δηλαδή ανθρώπους που ζουν στο περιθώριο, που έχουν στερηθεί τα απαραίτητα λόγω της ανάπτυξης της τεχνολογίας και των ραγδαίων αλλαγών που αυτή επέφερε στον εργασιακό τομέα. Αποδίδει κατάλληλα το περιεχόμενο του κειμένου, καθώς ολόκληρο το κείμενο αναφέρεται στην ενδεχόμενη ανεργία λόγω της χρήσης των νέων τεχνολογιών, ενώ στην τελευταία παράγραφο αναφέρει ότι «Μια νέα ραγδαία αυξανόμενη τάξη “απόκληρων”, πενιχρά αμειβόμενων εργαζομένων και περιθωριοποιημένων ανέργων, στους οποίους η αγορά εργασίας δεν θα δίνει καμιά ευκαιρία να ξεφύγουν...» συνδέοντας τον τίτλο με το κείμενο.

B3. α. Ο αρθρογράφος επιλέγει να αναπτύξει τη δεύτερη παράγραφο του κειμένου 1 με παραδείγματα. Συγκεκριμένα, αναφέρει περιπτώσεις στις οποίες χρησιμοποιούνται οι νέες τεχνολογίες χωρίς την παρουσία ανθρώπου. Ο λόγος που επιλέγει αυτόν τον τρόπο ανάπτυξης είναι για να μπορέσουμε να καταλάβουμε πώς η ψηφιακή επανάσταση μπορεί να δημιουργήσει καινοτομίες που θα οδηγήσουν στην απώλεια θέσεων εργασίας.

β. Το ερώτημα που χρησιμοποιεί ο αρθρογράφος στο τέλος της α' παραγράφου («Εύλογα, λοιπόν, δημιουργείται η απορία: τι θα γίνουν όλοι αυτοί οι άνθρωποι που θα μείνουν χωρίς δουλειά;») λειτουργεί μεταβατικά-συνδετικά ανάμεσα στον πρόλογο του άρθρου και το κύριο μέρος του. Με το ερώτημα αυτό εισάγει το θέμα το οποίο θα αναλύσει, οι εργασιακές αλλαγές από τη χρήση των ρομπότ. Παράλληλα, προβληματίζει τον αναγνώστη, δίνει ζωντάνια και παραστατικότητα στο κείμενο.

B4. α. Η γλώσσα χρησιμοποιείται μεταφορικά («καταβροχθίζει θέσεις», «γεμίζοντας τη δεξαμενή ανέργων»).

Με τον τρόπο αυτό δίνεται παραστατικότητα και δραματικότητα στον λόγο του, διεγείρεται το συναίσθημα του δέκτη, δίνεται έμφαση στην κατάσταση η οποία επικρατεί, ενώ η γλώσσα γίνεται περισσότερο γλαφυρή, αποκτά συναισθηματική – βιωματική φόρτιση και εκφραστικό πλούτο.

β. «Εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας σε όλον τον κόσμο έχουν δημιουργηθεί από τη βιομηχανία των υπολογιστών, ώστε είναι πολύ δύσκολο, αν όχι αδύνατο να υπολογιστεί το ισοζύγιο των θέσεων εργασίας που χάθηκαν.»

Με την παθητική σύνταξη το ύφος του κειμένου γίνεται πιο σοβαρό, αντικειμενικό και απρόσωπο.

Γ. Στο ποίημά του ο Βύρων Λεοντάρης θίγει το θέμα της ανεργίας, κυρίως στους νέους ανθρώπους, και τη συναισθηματική κατάσταση του ανέργου. Παρουσιάζει τη συνεχή προσπάθεια ενός νέου για επαγγελματική αποκατάσταση και τις δυσκολίες που συναντά παρά τα προσόντα του («κάτοχος και ξένης γλώσσας»), μέσα από την επανάληψη στον 3ο («μήνες και μήνες»), στον 8ο («αύριο ξανά, αύριο ξανά») και στον 9ο («ουρές, ουρές λογής λογής») στίχο, το ασύνδετο σχήμα (στους στίχους 8 και 9) και τον προφορικό λόγο («τρέχει για δουλειά», «αιτήσεις πάνω στις αιτήσεις»). Αν και προσπαθεί να φανεί αισιόδοξος, καθώς παροτρύνει των περίγυρό του, που είναι απογοητευμένοι από το ατελέσφορο των προσπαθειών του, να μην στενοχωριούνται («πρόσωπα αγαπημένα μην κλαίτε»), φαίνεται και η δική του απογοήτευση, μέσα από τα αποσιωπητικά στον 8ο στίχο και στο τέλος του ποιήματος. Κυρίως, όμως, από τους δύο τελευταίους στίχους, όπου με τη μεταφορική χρήση της γλώσσας και τα εισαγωγικά («“στο άνθος της ζωής”») αποκαλύπτεται παραστατικά η πίκρα και ο καημός ενός ανθρώπου με θέληση για ζωή και εργασία το οποίο όμως δεν πραγματοποιείται. Κατάσταση η οποία δεν απέχει πολύ από τη σημερινή πραγματικότητα, παρά το γεγονός ότι το ποίημα γράφτηκε το 1957.

Δ. επικοινωνιακό πλαίσιο: Πρόκειται για άρθρο, οπότε είναι απαραίτητος ο τίτλος. Το ύφος διαθέτει στοιχεία προφορικότητας.

«ΕΡΓΑΣΙΑ... ΩΡΑ ΜΗΔΕΝ»

Πρόλογος: Ένα από τα πιο σημαντικά προβλήματα της σύγχρονης εποχής, στο οποίο μάλιστα συνεχώς παρατηρούνται αυξητικές τάσεις, είναι η ανεργία. Ολοένα και περισσότερα άτομα χάνουν τη δουλειά τους αδυνατώντας να αποκατασταθούν επαγγελματικά σε σύντομο χρονικό διάστημα. Αλλά και εμείς οι νέοι, με όνειρα και φιλοδοξίες για το μέλλον και με πλήθος εφοδίων, καταλήγουμε να πετάμε στον κάλαθο των αχρήστων το πτυχίο μας και να καταφεύγουμε σε άλλες απασχολήσεις ή στη μακροχρόνια ανεργία. Αξίζει να διερευνήσουμε τις αιτίες που στη σημερινή εποχή, περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη φορά, η ανεργία έχει τόσο αυξητικές τάσεις.

Α' ζητούμενο: Αιτίες της ανεργίας

- η επιδίωξη από τις μεγάλες βιομηχανίες του μέγιστου δυνατού κέρδους με το μικρότερο κόστος και το άνοιγμα των αγορών οδήγησε στην απόλυση μεγάλου αριθμού εργαζομένων στις επιχειρήσεις αυτές, στη μετεγκατάσταση των επιχειρήσεων σε χώρες με φθινό εργατικό δυναμικό και στο κλείσιμο μικρών επιχειρήσεων που δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στον ανταγωνισμό των μονοπωλίων ή ολιγοπωλίων.
- η μηχανοποίηση και ο αυτοματισμός της εργασίας οδήγησε στην αντικατάσταση του ανθρώπου από τις μηχανές.
- η ευρύτερη οικονομική κρίση που παρατηρείται στις μέρες μας.
- η έλλειψη εξειδίκευσης σε συγκεκριμένους τομείς οδηγεί πολλά άτομα που δεν είναι επαρκώς κατηρτισμένα να μην βρίσκουν εργασία.

- η έλλειψη ορθού επαγγελματικού προσανατολισμού και η προτίμηση σε συγκεκριμένα επαγγέλματα συνήθως υψηλής μόρφωσης, που πλέον έχουν κορεστεί.

Β' ζητούμενο: Τρόποι αντιμετώπισης των νέων συνθηκών στην αγορά εργασίας

- Ορθός επαγγελματικός προσανατολισμός, ώστε οι νέοι να κατευθύνονται σε κλάδους σπουδών που θα τους εξασφαλίζουν εργασία.
- Συνεχής μετεκπαίδευση και εξειδίκευση του εργατικού δυναμικού, για να μπορεί εύκολα να ανταποκρίνεται στις νέες απαιτήσεις της παραγωγικής διαδικασίας.
- Τόνωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Επίλογος: Η ανεργία είναι ένα παγκόσμιο φαινόμενο από το οποίο φυσικά εξαίρεση δεν θα μπορούσε να αποτελέσει η χώρας μας. Οι αιτίες του είναι ποικίλες και σε αρκετές περιπτώσεις δεν οφείλεται σε δικές μας ελλείψεις ή αδυναμίες αλλά σε αντικειμενικά οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα που την επιβάλλουν, με οδυνηρές συνέπειες. Είναι εφικτή η αντιμετώπισή της; Σίγουρα, αλλά χρειάζονται πολλές και συντονισμένες κινήσεις και κυρίως ριζικές αλλαγές στις προτεραιότητες και τη βούληση της πολιτείας.